

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยใช้วิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเอง

The Development of Reading and Writing Skills Using the

Literacy – in – Person Method

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูภาษาไทยเข้าใจวิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเอง และใช้เรื่องของนักเรียนเป็นสื่อการเรียนพัฒนาทักษะทางการอ่านและการเขียนของนักเรียน

วิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเองเกี่ยวข้องกับการส่งสารและการรับสารของนักเรียน นักเรียนส่งสารด้วยการเขียนเรื่องราวของตนเอง และรับสารด้วยการอ่านเรื่องราวของนักเรียนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ดังนั้นวิธีนี้จะช่วยส่งเสริม ทั้งทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียน นอกจากนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไปด้วย

วิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเองมีวิธีดำเนินการห้าขั้น ดังนี้ ขั้นแรกครูกำหนดคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียน ขั้นที่สองนักเรียนเขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ขั้นที่สาม นักเรียนแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่านและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราว ขั้นที่สี่ครูนำเรื่องของนักเรียนมาใช้เป็นสื่อการเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียน ขั้นสุดท้ายนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดของวิธีอ่านและเขียนเรื่องของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับครูที่จะนำวิธีนี้ไปใช้ คือ ต้องแนะนำวิธีอ่านและวิธีเขียนแก่นักเรียน และต้องกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมการอ่านและการเขียนตั้งแต่ต้นจนจบ

Abstract

This article aims at the Thai language teachers to, understand the literacy – in – person method, and use students' stories as learning aids to develop the students' reading and writing skills.

The literacy – in – person method reveals encoding and decoding of the students. They encode by writing their stories, and decode by reading other students' stories in their classrooms. Therefore, this method will be promoted both reading and writing skills of the students. In addition, it will be helped them to understand the different ways of their lives.

Procedures of the literacy – in – person method consist of five steps which are as following. Firstly, the teachers give the students some questions which reveal their experiences. Secondly, the students write the stories based on their experiences. Thirdly, they exchange their stories to read with each other, and give some ideas about the stories. Fourthly, the teachers use the students' stories as learning aids to develop reading and writing skills of the students. Finally, the students conclude a concept of the literacy – in – person method.

There are a few suggestions for the teachers who use the literacy – in – person method. They have to advise the students reading and writing methods, and set a limit to the amount of time up until at the end of reading and writing activities.

*รองศาสตราจารย์ ดร. ชำราชการบ้านาญ

บทนำ

ปัจจุบันแม้เทคโนโลยีจะเจริญก้าวหน้าไปมากเพียงใด การอ่านก็ยังคงมีบทบาทสำคัญมากขึ้น ความสำคัญของการอ่านมิได้มุ่งที่การพัฒนาผู้อ่านเท่านั้น แต่มุ่งที่การพัฒนาประชากรของโลกซึ่งเป็นสังคมใหญ่ ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้อ่านอย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนแต่จะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ดังนั้นเป้าหมายของการอ่านในยุคปัจจุบันจึงมุ่งให้ผู้อ่านใช้การอ่านช่วยเหลือสังคมและช่วยเหลือโลกให้ประชาชนในชาติต่าง ๆ อยู่กันอย่างสงบสุข ไม่ทำลายล้างหรือแก่งแย่งชิงดี นั่นคือบทบาทสำคัญของการอ่านที่ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ อย่างไรก็ตาม แม้การอ่านจะแสดงออกให้เห็นไม่ชัดเจนในบทบาทดังกล่าว แต่ผู้อ่านก็สามารถแสดงได้โดยผ่านความรู้สึกนึกคิด เช่น เห็นอกเห็นใจในความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏข่าวในหนังสือพิมพ์ และแสดงออกด้วยการช่วยเหลือตามสถานภาพที่ตนพอช่วยได้ หรือแสดงออกด้วยความรู้สึกชื่นชมยินดีในผลแห่งการปฏิบัติดีของผู้อื่นที่ปรากฏให้เห็นด้วยการกระทำ

ปัญหาการอ่านของนักเรียนมักจะมีบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษากล่าวกันเสมอ ผลการอ่านในภาพรวมของนักเรียนส่วนมากไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ต่ำว่าระดับเฉลี่ย ปัญหาไม่ได้เกิดขึ้นกับนักเรียนในประเทศไทยเท่านั้น แม้ นักเรียนในต่างประเทศก็มีปัญหาการอ่านเช่นเดียวกัน ปัญหาที่พบคือนักเรียนส่วนมากจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถค้นหาแนวคิด และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน นอกจากนั้นนักเรียนมีประสบการณ์ทางภาษาน้อยทำให้อ่านไม่คล่อง รวมทั้งมีสื่อการอ่านน้อย

การขาดแคลนสื่อการอ่านก็เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน แม้สื่อที่เป็นตำรา หนังสือ และวารสารต่าง ๆ จะมีมากมาย รวมทั้งสารที่ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต แต่ก็ขาดคำแนะนำจากผู้ใหญ่ในการเลือก

สื่อการอ่านที่เหมาะสมกับวัย คำว่า **เหมาะสม** ในที่นี้หมายถึงมีเนื้อหาตรงกับความสนใจตามวัยของนักเรียน มีความยากง่ายในการใช้ถ้อยคำเหมาะกับอายุและระดับชั้นของนักเรียน การเลือกสื่อการอ่านจึงมีความสำคัญเพราะถ้าสื่อการอ่านไม่เหมาะสมกับนักเรียนแล้ว จะทำให้ความสนใจในการอ่านของนักเรียนลดลงด้วย อย่างไรก็ตาม สื่อการอ่านที่ดีและมีความเหมาะสมกับนักเรียนบางครั้งก็มิได้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ดังนั้นปัญหาสื่อการอ่านจึงมีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ความหมายของการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง

การอ่านเขียนเรื่องของตนเอง (Literacy-in-Person) คือการที่นักเรียนค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตแล้วถ่ายทอดเป็นตัวอักษร เทย์เลอร์และคอลลิंस (Taylor and Collins, 2003) ได้อธิบายว่าบุคคลสามารถจดจำเรื่องราวของตนได้ แม้บางช่วงเวลาของชีวิตอาจหลงลืมไปบ้าง จำเป็นต้องอาศัยการสอบถามจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กล่าวได้ว่าการอ่านเขียนเรื่องของตนเองจึงเปรียบเทียบบนเสมือนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับสังคมรวมทั้งวัฒนธรรมที่อยู่ในชุมชนนั่นเอง

ในอีกความหมายหนึ่งที่ คอบบ์ (Cobb, 2005) ได้อธิบายไว้ว่า เรื่องราวของตนเองมีอยู่มากมายเพราะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านเข้ามาในชีวิตของบุคคลตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งคอบบ์เรียกว่าประวัติบุคคล (History in Persons) เรื่องราวในอดีตจึงเปรียบเสมือนประสบการณ์ที่ได้รับการสะสมเพิ่มขึ้นจนตกตะกอน หรือเรียกว่า “ตะกอนในประสบการณ์” (Sediment in Experience)

ในมุมมองของ ดีน (Dean, 2006) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การให้นักเรียนอ่านเขียนเรื่องของตนเองเป็นการกำหนดให้นักเรียนนำเสนอประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมาโดยได้จากการสังเกต การพิจารณา

ไตร่ตรองจนเกิดความรู้สึกประทับใจในเหตุการณ์ที่ผ่าน มา หากที่จะลืมเลือน หรืออาจเกิดความรู้สึกฝังใจใน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจนต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา พุด หรือตัวอักษรให้ผู้อื่นได้รับรู้ในเรื่องราวเหล่านั้น

การอ่านเขียนเรื่องราวของตนเองตามความคิด ของจอห์นสัน (Johnson, 2007) หมายถึงการอ่านเขียน อย่างมีวิจารณ์ญาณ หรือ Critical Literacy งานเขียน ประเภทนี้ได้แก่ บทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนได้นำเสนอ โดยบุคคลทั่วไปสนใจอ่านความ คิดเห็นของนักเรียนที่ต้องการนำเสนอความคิดของตน ให้ผู้อื่นได้รับรู้

แนวคิดของ แผลคาและแผลคา (Vacca & Vacca, 2008) ได้ชี้ให้เห็นว่า การอ่านเขียนเรื่องราวของ ตนเองเกี่ยวข้องกับการนำเสนอเรื่องที่นักเรียนได้ฝึก ปฏิบัติ เช่น การช่วยเหลืองานบ้าน การช่วยบิดามารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ตลอดจนการรักษา ขนบธรรมเนียมประเพณีที่บุคคลในครอบครัวได้ปฏิบัติ สืบทอดกันมา ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า Literacy in Practices เรื่องดังกล่าวได้รับการบอกเล่าหรือจดบันทึก ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้บุคคลรุ่นหลังรับช่วงฝึก ปฏิบัติต่อไป

จากความหมายที่เกี่ยวข้องข้างต้น การอ่านเขียน เรื่องของตนเองจึงเป็นการรับสารและส่งสารที่เกี่ยวข้อง กับวิถีชีวิตของนักเรียนซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใน สังคม และยังเกี่ยวข้องด้วยวัฒนธรรมที่ได้รับการสะสม ส่งสารให้ผู้อื่นได้รับรู้เรื่องราวของตนเองแล้ว ยังรับสาร ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของผู้อื่นช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิถี ชีวิตที่แตกต่างกันออกไปจากตนเอง ซึ่งทำให้นักเรียนมี แนวคิดที่กว้างไกลออกไป ดังนั้นการอ่านเขียนเรื่องของ ตนเองจึงเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเขียน และ ช่วยบันทึกประวัติที่แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของนักเรียนผู้ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบประเพณี และวัฒนธรรมใน สังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

แนวคิดของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน เน้นแนวคิดของนักศึกษาหลายคน ดังเช่น ดิวอี้ (Dewey, 1938) มุ่งที่การจัดการศึกษาให้ตรงกับความ สนใจและตรงตามวัตถุประสงค์ของนักเรียน หรือกล่าว อีกนัยหนึ่ง ดิวอี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centeredness) ด้วยเหตุนี้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านจึงมุ่ง ไปที่การเน้นความสำคัญของนักเรียน ดังนั้นการเรียนรู้ เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและประสบการณ์ของนักเรียนจึง เป็นสื่อที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยพัฒนาการอ่านเขียน ของนักเรียนได้

ฟิเชอร์และคณะ (Fisher and Others, 2009) ได้ ให้นำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ไว้ว่า การ ดำรงชีวิตของนักเรียนจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมใน ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ดังนั้นหากให้นักเรียนเล่า ประวัติชีวิตของตนเองเป็นภาษาพูด โดยครูเป็นผู้จด บันทึก หรือให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องเป็นลายลักษณ์ อักษร ก็สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยพัฒนาการอ่านเขียน เรื่องของตนเอง (Literacy in Persons)

ความสำคัญของการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง

งานวิจัยของ จอห์นสันและเคาเลซ (Johnson and Cowler, 2009) ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ การอ่านเขียนเรื่องของตนเอง สามารถช่วยแก้ปัญหา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในเขตชนบท ซึ่งมีปัญหาการอ่านเขียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยให้นักเรียนเขียนประวัติของ ตนเอง อันเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ประทับใจหรือฝังใจ ในช่วงชีวิตที่ผ่านมาแล้วนำมาใช้เพื่อช่วยพัฒนาการอ่านจับ ใจความ แม้บางเรื่องจะมีคำยากปะปนแต่นักเรียนก็ สามารถเดาความหมายได้ถูกต้อง การทดลองได้ ดำเนินการหนึ่งภาคการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการอ่านเขียนเพิ่มขึ้น

การอ่านเขียนเรื่องของตนเองนอกจากจะช่วย ให้ผู้อ่านและผู้เขียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ยัง

ช่วยให้นักเรียนที่อ่านสื่อประเภทนี้ เข้าใจวิถีชีวิต ตลอดจนวัฒนธรรมและสังคมของนักเรียนคนอื่นๆ ที่ได้นำเสนอเรื่องราวของตนเองด้วย จึงเป็นการช่วยสร้างเจตคติที่ดีระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน

การอ่านเขียนเรื่องของตนเองทำให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของนักเรียนคนอื่นๆ เช่นการช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน ทำงานที่เกี่ยวกับอาชีพ การปฏิบัติตนในพิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ การอ่านเขียนเรื่องของตนเองจะช่วยให้เห็นพัฒนาการในชีวิตที่ผ่านมาตั้งแต่เป็นวัยเด็กเล็กสู่วัยปัจจุบันของนักเรียน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในครอบครัว และในชุมชน สิ่งเหล่านี้เมื่อได้รับการถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจะช่วยให้นักเรียนอ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพราะเป็นการอ่านเรื่องจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

ความสำคัญของการอ่านเขียนเรื่องของตนเองชี้ให้เห็นถึงการนำงานเขียนของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของตนเองมาใช้เป็นสื่อการอ่านในชั้นเรียนทำให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่านงานเขียนของเพื่อน งานเขียนประเภทนี้จึงเป็นสื่อที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน ดังนั้นสื่อประเภทนี้นอกจากจะช่วยส่งเสริมการอ่านและการเขียนให้นักเรียนมีทักษะคล่องแคล่วมากขึ้นแล้ว ยังช่วยสร้างเสริมความเข้าใจในวิถีชีวิตของเพื่อนร่วมชั้นที่มาจากรอบครัวแตกต่างกันด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเขียน เรื่องของตนเอง

การอ่านเขียน เรื่องของตนเองเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการนำผลงานมาใช้เป็นสื่อพัฒนาการอ่านเขียนของนักเรียนให้มีความคล่องแคล่วมากขึ้น วิธีการดังกล่าวมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่ง แฮร์ริซ และฮอดเกซ (Harris and Hodges, 1995) ได้อธิบายไว้ในพจนานุกรมอ่านเขียนดังนี้

ทฤษฎีสคีมา (Schema Theory) เป็นทฤษฎีที่มุ่งการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิม (Prior Knowledge) กับความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียน ในชั้น (Procedural-

knowledge) ความรู้เดิมหมายถึง ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากที่บ้าน ชุมชน รวมทั้งจากการเรียนในโรงเรียน ประสบการณ์ที่เก็บสะสมไว้ล้วนเป็นความรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นการถ่ายทอดประสบการณ์เดิมของนักเรียนด้วยการเขียนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นสื่อการอ่านจึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีสคีมา ความรู้เดิมที่ได้รับการถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อนำไปใช้เป็นสื่อการอ่านจะเป็นความรู้ใหม่ สำหรับนักเรียนคนอื่นๆที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน

ทฤษฎีการติดต่อระหว่างผู้รับสารกับสารที่อ่าน (Transactional Theory) ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงการสื่อความหมาย ระหว่างผู้รับสารกับสารที่ผู้เขียนได้เขียนส่งมา คำว่า “การติดต่อ” หมายถึงผู้รับสารกับสารที่มีการเชื่อมโยง ติดต่อกับความหมายซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เป็นผู้อ่านจะเป็นผู้รับสาร ทำความเข้าใจสารเพื่อค้นหาเจตนาของผู้ส่งสาร ซึ่งเป็นผู้เขียน ดังนั้นในการแลกเปลี่ยนสาร ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนแต่ละคนเขียนจึงเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดระหว่างนักเรียนที่เป็นผู้เขียนกับนักเรียนที่เป็นผู้อ่าน

ทฤษฎีเครือข่ายเหตุผล (Causal Network Theory) เป็นทฤษฎีที่มุ่งเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตมีผลต่อปัจจุบันอย่างไร เหตุการณ์หรือสถานการณ์ย่อมมีเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น ส่วนผลที่ได้รับย่อมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านพอใจและไม่พอใจ ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง เพราะเรื่องเหล่านั้นเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้นำเสนอทั้งในด้านบวกและด้านลบ จึงมีทั้งเรื่องที่น่าประทับใจและฝังใจผู้เขียนที่ไม่สามารถลืมเหตุการณ์นั้นได้

ทฤษฎีพิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Theory) เป็นทฤษฎีที่เน้นคุณค่าของสถาบันสังคม เน้นผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ทฤษฎีนี้ได้นำเสนอหลักไว้ 3 ข้อ คือ นโยบายทางการอ่านที่รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนเป็นนักอ่าน ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เมื่อประชาชน

เป็นนักอ่านก็จะช่วยพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อีกข้อหนึ่งคือการอ่านคำ ต้องเข้าใจ ความหมายทั้งทางตรงและทางนัย และข้อสุดท้ายต้อง เข้าใจโลกอย่างถ่องแท้ มีความรู้สึกเห็นใจผู้ที่มีความ ทุกข์ เมื่อมีโอกาสควรแบ่งปันความช่วยเหลือให้ผู้ที่มีความ เดือดร้อน ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับ การอ่านเขียนเรื่อง ของตนเอง เพราะเรื่องที่แต่ละคนเขียนขึ้นมีทั้งให้ ความรู้สึกทางบวกและทางลบ เมื่อนักเรียนที่เป็นผู้อ่าน ได้ อ่านแล้วควรเข้าใจและเห็นใจในสถานการณ์ที่ทำให้ ความรู้สึกด้านลบ ไม่นำไปว่ากล่าวหรือพูดในเชิงดูหมิ่น ต้องรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มีโอกาสอ่านเรื่องราวของเพื่อน ในชั้นเรียน

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เรื่องของตนเองมีสี่ทฤษฎี คือ ทฤษฎีสกิลมา เกี่ยวข้องกับ ประสบการณ์เดิมที่นักเรียนถ่ายทอดออกมา ทฤษฎีการ ติดต่อกันระหว่างผู้รับสารกับสารที่อ่าน หมายถึงการ แลกเปลี่ยนกันอ่านสาร ผู้รับสารคือนักเรียนที่อ่าน ข้อเขียนของเพื่อน ส่วนสาร คือ ตัวอักษรที่นักเรียนเขียน ถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองเพื่อให้นักเรียนอื่นๆ ได้ อ่าน ทฤษฎีเครือข่ายเหตุผลเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน อดีตของนักเรียนซึ่งมีผลกระทบต่อความรู้สึกทั้งด้าน บวกและด้านลบ ที่นักเรียนซึ่งเป็นผู้เขียนไม่สามารถลืม ได้ และทฤษฎีพีเคราะห์วิจารณ์ มุ่งเน้นความเข้าใจและ รู้สึกเห็นใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังที่ได้ อ่าน เรื่องราวของเพื่อน และรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มีโอกาสอ่าน เรื่องราวเหล่านั้น

วิธีจัดกิจกรรมการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง

การจัดกิจกรรมการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง สามารถจัดได้กับนักเรียนทุกระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา มีวิธีการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1.ขั้นเตรียม เป็นการวางพื้นฐานการเตรียม ความพร้อมให้นักเรียนเข้าใจในช่วงเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ ้วยเด็กเล็กจนกระทั่งเจริญเติบโตสู่วัยเด็กที่เข้า โรงเรียน เพื่อศึกษาอย่างเป็นทางการ แต่ละคนย่อมผ่านเหตุการณ์

ต่างๆและมีประสบการณ์มากมาย หากจะแยกประเภท เพื่อจัดประสบการณ์ให้เป็นหมวดหมู่แล้ว อาจแบ่งได้ เป็นประเภทชีวิตทั่วไป การอ่านหนังสือที่บ้าน การอ่าน หนังสือที่โรงเรียนและการร่วมกิจกรรม นอกจากนี้อาจมี ประสบการณ์ในเรื่องอื่นๆอีก ขึ้นอยู่กับการแบ่งของครู ซึ่งต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับเหตุผลของการ แบ่งประเภทเพื่อสะดวกต่อการเขียน ต่อจากนั้นจึงเลือก เพียงหนึ่งประเภทเพื่อใช้ในกิจกรรมการอ่านเขียนแต่ละ ครั้ง เมื่อนักเรียนเลือกประเภทตามเสียงส่วนมากได้แล้ว ครูจึงเลือกใช้คำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนคิด ทบทวนประสบการณ์ที่ผ่านมาก่อนจะลงมือเขียน ตัวอย่างคำถามตามประเภทของประสบการณ์ของ นักเรียนเช่น

ชีวิตทั่วไป

- นักเรียนเกิดเมื่อไรและที่ไหน
- สิ่งแวดล้อมในชุมชนที่นักเรียนอาศัย อยู่เป็นอย่างไร
- ในชีวิตที่ผ่านมาอะไรคือสิ่งที่นักเรียนภูมิใจมากที่สุด
- ครอบครัวของนักเรียนมีสมาชิกกี่คน ใครบ้าง
- บรรยากาศในครอบครัวเป็นอย่างไร
- ในชีวิตที่ผ่านมามีเหตุการณ์อะไรที่ทำให้นักเรียนเสียใจมากที่สุด
- ฯลฯ

การอ่านหนังสือที่บ้าน

- เมื่อยังเป็นเด็กเล็กๆ ใครอ่านหนังสือ ให้นักเรียนฟังที่บ้าน
- อะไรที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองบอก นักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน
- ญาติพี่น้องมีบทบาทในเรื่องการอ่าน ของนักเรียนหรือไม่ ให้เหตุผล

- เมื่อนักเรียน โตขึ้น จำอะไร ได้บ้าง เกี่ยวกับการอ่าน ในสมัยที่เป็นเด็ก เล็กๆ
- พ่อแม่ของนักเรียน แนะนำอะไร เกี่ยวกับการอ่าน
- มีหนังสืออะไรบ้างที่นักเรียนเคยอ่าน บอกมา 3 ชื่อ
- ฯลฯ

การอ่านหนังสือที่โรงเรียน

- นักเรียนเริ่มเข้าโรงเรียนครั้งแรกเมื่อ อายุเท่าไร
- บิดามารดาหรือผู้ปกครองเล่าเรื่อง เกี่ยวกับโรงเรียนว่าอย่างไร
- ก่อนที่จะเข้าโรงเรียน ใครสอนให้ นักเรียนอ่านหนังสือ
- หนังสือเล่มแรกที่นักเรียนอ่านใน โรงเรียนชื่ออะไร
- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อเข้า โรงเรียนเป็นครั้งแรก และเปลี่ยนความรู้สึกเมื่ออยู่ชั้นใด
- ครูเขียนรายงานเกี่ยวกับการอ่านของ นักเรียนว่าอย่างไร
- ฯลฯ

การอ่านเขียนเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ

- งานบ้านที่นักเรียนช่วยบิดามารดา ปฏิบัติคืออะไร
- ใครเป็นผู้ให้คำแนะนำในการทำงาน บ้าน
- งานบ้านที่ได้รับมอบหมายนักเรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือไม่ ให้เหตุผล
- งานอาชีพของบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองที่นักเรียนช่วยปฏิบัติคือ อะไร

- ใครเป็นผู้ให้คำแนะนำนักเรียน เกี่ยวกับวิธีทำงาน
- งานอาชีพที่ได้รับมอบหมายจากบิดามารดา นั้น นักเรียนสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ให้เหตุผล
- ฯลฯ

การอ่านเขียนเกี่ยวกับชุมชน

- เมื่อชุมชนมีงาน บิดามารดาหรือ ผู้ปกครองเคยพานักเรียนไปร่วม กิจกรรมหรือไม่ ให้เหตุผล
- บิดามารดาหรือผู้ปกครองพา นักเรียนไปทำบุญหรือไม่ จงให้ เหตุผล
- งานอะไรในชุมชนที่นักเรียนอาศัย อยู่จัดให้มีเป็นประจำ
- บุคคลในชุมชนที่นักเรียนชื่นชอบคือ ใคร ให้เหตุผล
- บุคคลที่นักเรียนชื่นชอบมีส่วนช่วย ให้นักเรียนพัฒนาการอ่านหรือไม่ ให้เหตุผล
- ฯลฯ

จากคำถามที่นำเสนอตามประเภทประสพ การณ์ของนักเรียน เป็นเพียงตัวอย่างสำหรับครูที่จะ นำไปใช้เพื่อให้นักเรียนคิดทบทวนเรื่องราวที่ผ่านมา โดยครูอาจให้นักเรียนตอบคำถามตามหัวข้อเหล่านั้น เพื่อรวบรวมไว้เป็นข้อมูลก่อนที่จะนำคำตอบทั้งหมดไป เขียนเป็นเรื่องราวของนักเรียนตรงตามประเภทที่ ต้องการ

2. รวบรวมและเรียบเรียง ในขั้นนี้นักเรียน นำข้อมูลจากการตอบคำถามในแต่ละข้อตามขั้นเตรียม มาเรียงลำดับเหตุการณ์เป็นเรื่องราวตามประเภทที่ได้ เลือกไว้ แล้วจึงเรียบเรียงและปรับปรุงภาษาให้ถูกต้อง นักเรียนอาจนำกลับไปให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองอ่าน อีกครั้งเพื่อตรวจความถูกต้องของเหตุการณ์ในเรื่อง

ตัวอย่างที่ 1 งานเขียนของนักเรียนที่เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานและบุคคลที่ชื่นชอบ

เรื่องบุคคลที่ฉันชื่นชอบ

ฉันเกิดเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2545 ที่บ้านบางห้วยเสือ ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ฉันเริ่มเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนวัดบางห้วยเสือ เมื่ออายุอย่างเข้าปีที่ 7

โรงเรียนวัดบางห้วยเสือตั้งอยู่ไม่ห่างจากริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เด็กๆ ส่วนมากจึงมาโรงเรียนโดยทางเรือ แต่มีบางคนเดินมาโรงเรียนบ้าง บางคนก็ขี่จักรยานมาบ้าง ส่วนฉันเดินไปโรงเรียน เพราะบ้านของฉันอยู่ไม่ห่างจากโรงเรียนมากนัก

พ่อแม่ของฉันมีอาชีพทำสวน ในสวนมีต้นไม้ผลหลายชนิดปลูกไว้บนร่องสวน ได้แก่ ขนุน ละครมุด ลำไย ส้มโอ มะปราง และชมพู ซึ่งปลูกปะปนกัน ทำให้มีผลไม้หมุนเวียนกันออกผลตลอดปี พ่อจะออกไปทำสวนแต่เช้าทุกวัน

บ้านที่ฉันอาศัยอยู่ แวดล้อมไปด้วยต้นจาก ต้นจากชอบขึ้นริมน้ำ แม่ของฉันจึงมีอาชีพเย็บจากขายด้วย จากที่เย็บเสร็จแล้วจะมีคนมารับซื้อเพื่อนำไปใช้มุงหลังคา ฉันเรียนรู้วิธีเย็บจากขายจากแม่ ซึ่งมีส่วนประกอบคือไม้ไผ่ที่ผ่าซีกมีขนาดกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 1 เมตร เรียกว่า ตับจาก

บุคคลที่ฉันประทับใจมากที่สุดในชุมชน คือแม่ของฉัน เพราะแม่ทำงานเก่ง ทำอาหารอร่อย แม่รอบรู้สารพัด และแม่ยังอ่านหนังสือและคิดเลขเก่งอีกด้วย แม่สอนให้ฉันอ่านหนังสือ แม่บอกว่า “ต้องรู้จักและเข้าใจตัวหนังสือที่อ่านทุกตัว ตัวหนังสือจึงเปรียบเสมือนครูที่ช่วยให้คนอ่านฉลาดขึ้น เมื่ออ่านเสร็จต้องกราบตัวหนังสือทุกครั้ง” ฉันปฏิบัติตามคำสอนของแม่อยู่หลายปี ตอนนี้ฉันเรียนอยู่ชั้น ป.5 แล้ว บางครั้งก็ลืมไปบ้าง ต้องขอก๊วยตัวหนังสือด้วย

ผู้เขียน ด.ญ.นิล (นามแฝง)

จากตัวอย่างเป็นเรื่องราวของนักเรียนหญิงคนหนึ่งซึ่งเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เล่าเรื่องงานที่ช่วยบิดามารดาปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าแม้บิดามารดาเป็นชาวสวนแต่ก็เป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของการอ่าน

ตัวอย่างที่ 2 งานเขียนของนักเรียนที่เกี่ยวข้องระหว่าง ตนเองกับชุมชน

เรื่อง ประสบการณ์ที่ฉันไม่ลืม

ฉันเกิดเมื่อปี ค.ศ.1959ที่รัฐ อลาบามา ในครอบครัวผิวดำ เติบโตในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ เมืองที่ฉันอยู่ ชื่อ มอนท์โกเมอรี มีการแบ่งแยกสีผิว ฉันได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีเด็กผิวดำ นักเรียนผิวขาวนั่งรถไปโรงเรียน แต่นักเรียนผิวดำต้องเดินไปโรงเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนของนักเรียนผิวขาวกับโรงเรียนของนักเรียนผิวดำ แม้ในกฎหมายได้ระบุว่าทุกคนมีสิทธิเท่ากัน แต่โดยแท้จริงอุปสรรคการเรียนเท่าเทียมกับนักเรียนผิวขาว บางวันฉันรู้สึกกลัวมาก เพราะมีคนผิวขาวเข้ามาเดินอยู่ในหมู่บ้าน ฉันเห็นปู้ยื่นถือปืนฝ่าหน้าประตูบ้าน เตรียมพร้อมที่จะยิงคนแปลกหน้าที่เข้ามา

ฉันผ่านเหตุการณ์ช่วงที่เรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษามาได้อย่างปลอดภัย ปัจจุบันฉันเรียนจบปริญญาตรีทางการเกษตร ช่วยปลูกพ่อทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์และปลูกพืช แต่ประสบการณ์ที่ฉันได้รับในอดีตยังคงจดจำมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้เขียน นางสาวลินดา (นามแฝง)

จากตัวอย่าง เป็นเรื่องราวของเกษตรกรคนหนึ่งที่มีเรื่องราวฝังใจในอดีตเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพอันมีผลกระทบต่อครอบครัวของเธอทุกคน

ตัวอย่างที่ 3 งานเขียนของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับความยากจน

เรื่อง ความยากจน

ความยากจนเป็นเรื่องที่สำคัญ ไม่ใช่สำหรับฉันเท่านั้น แม้คนในชุมชนอื่นๆทั้งในประเทศและต่างประเทศก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน จากรายงานที่ฉันได้อ่านพบเกี่ยวกับความยากจน คนงานในประเทศโดมินิกันเย็บเสื้อผ้าได้ค่าแรง 60 เซนต์ต่อชั่วโมง เมื่อเปรียบเทียบกับคนงานในโรงงานทำขนมของประเทศอินโดนีเซียได้ค่าแรงเพียง 10 เซนต์ต่อชั่วโมง และต้องทำงานถึงวันละ 10 ชั่วโมง ส่วนคนงานในประเทศจีนทำงานวันละ 15 ชั่วโมง ได้ค่าจ้างวันละ 23 เซนต์ต่อชั่วโมงเท่านั้น อีกทั้งต้องทำงานถึง 6 วันต่อสัปดาห์ จากตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นความยากลำบากในการทำงาน แต่ได้เงินเพียงเล็กน้อย

ฉันนับว่าโชคดีที่มีชีวิตอยู่ในเมืองหลวง ได้รับการอุปถัมภ์จากญาติของแม่คนหนึ่งที่อยู่อย่างดี ให้การศึกษาและให้ทุกอย่างที่เป็นความจำเป็นและความต้องการของฉัน ซึ่งต่างจากพี่สาวของฉันที่อยู่กับแม่ในต่างจังหวัด ทั้งสองอยู่กันอย่างลำบากทั้งเรื่องอาหาร เสื้อผ้า และยารักษาโรค พี่สาวของฉันทำงานหนักมากเพื่อแม่ซึ่งมีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง บางครั้งญาติผู้ใหญ่ที่อุปถัมภ์ฉันต้องส่งเงินไปช่วยเหลือ จึงเป็นเรื่องเศร้าสำหรับฉัน ฉันคิดว่าเมื่อเรียนจบและมีงานทำฉันจะส่งเงินไปช่วยแม่กับพี่สาวเช่นเดียวกัน ฉันได้แต่คิดเพราะขณะนี้ฉันเพิ่งเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น

ผู้เขียน เด็กหญิงดา (นามแฝง)

จากตัวอย่าง เป็นเรื่องราวของเด็กหญิงคนหนึ่ง ที่เขียนถึงความยากจนเกี่ยวกับครอบครัวของเธอ ทำให้เธอต้องพลัดพรากจากมารดาและพี่สาวมาอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์แม้ชีวิตจะเปลี่ยนไปในทางที่ดี แต่เธอก็ยังคิดถึงความยากจนที่มารดาและพี่สาวได้รับ เรื่องนี้

เขียนในเชิงเปรียบเทียบโดยยกข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของคนงานในประเทศต่างๆมาประกอบคำอธิบาย

จากตัวอย่างที่นำเสนอทั้งสามแบบเป็นการเขียนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งผู้เขียนได้สอดแทรกความคิดเห็นลงไปในเรื่อง บางเรื่องแทรกข้อมูลที่ได้จากการอ่านเพิ่มเติมลงไปในเนื้อเรื่องเพื่อให้เกิดความหนักแน่นน่าเชื่อถือ ผู้เขียนอาจเลือกนำเสนอในรูปแบบต่างๆ กัน แต่ไม่ว่าจะนำเสนอในรูปแบบใดล้วนเป็นงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับตนเองทั้งสิ้น

3. ขั้นแลกเปลี่ยนกันอ่าน ในขั้นนี้แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน แล้วให้นักเรียนในกลุ่มแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน นักเรียนอ่านงานเขียนของเพื่อนในกลุ่ม แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้เขียนนำข้อบกพร่องไปแก้ไขให้ผลงานของตนดียิ่งขึ้น โดยมีครูเป็นผู้อ่านและแนะนำเป็นคนสุดท้ายเพื่อนักเรียนจะได้แก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

4. ขั้นนำเรื่องมาใช้เป็นสื่อการอ่าน การนำเรื่องที่นักเรียนเขียนมาใช้เป็นสื่อการอ่านต้องผ่านขั้นตอนของการพิจารณาเพื่อจัดลำดับความยาวและความยากง่ายของเรื่องความยาวของเนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับความซับซ้อนของเหตุการณ์ที่ต้องมีคำอธิบาย บางครั้งนักเรียนอาจเลือกใช้คำที่มีหลายพยางค์ ส่วนความยากง่ายจะเกี่ยวข้องกับความยาวและลักษณะของประโยคได้แก่การใช้ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน ดังนั้นในการเรียงลำดับเรื่องเพื่อนำมาใช้เป็นสื่อการอ่านจึงต้องคำนึงเหตุผลดังกล่าว เรื่องราวที่นักเรียนได้นำเสนอถือว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนในวัยเดียวกัน การนำมาใช้เป็นสื่อการอ่านจึงทำให้นักเรียนผู้เป็นเจ้าของเรื่องเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ การอ่านควรเรียงจากเรื่องสั้นไปหาเรื่องยาว และเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก ก่อนเริ่มกิจกรรมการอ่านครูควรแนะนำวิธีการอ่านดังนี้

4.1. อ่านสำรวจ โดยใช้สายตาตรวจดูคำสำคัญที่เป็นตัวหนา หรือคำที่ขีดเส้นใต้ โดยจดบันทึกคำสำคัญเหล่านั้นลงในสมุดเพื่อศึกษาความหมายของคำ

4.2. อ่านละเอียด โดยเคลื่อนตาผ่านคำทุกคำที่ปรากฏอยู่ในเรื่องเพื่อค้นหาประโยคสำคัญของเรื่อง

4.3. บันทึกประโยคสำคัญ ที่ปรากฏในเรื่องลงสมุด

4.4. อ่านซ้ำอีกครั้งหนึ่งเพื่อไม่ให้พลาดประเด็นสำคัญ

4.5. เขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประโยคสำคัญต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้

ตัวอย่างการเขียนสรุปความจากเรื่อง **บุคคลที่ฉันชื่นชอบ**

ประโยคสำคัญ

- ผู้เขียนเกิดที่บ้านบางหัวเสือ
- ผู้เขียนเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดบางหัวเสือ
- พ่อแม่ของผู้เขียนมีอาชีพทำสวน
- ผู้เขียนช่วยแม่เย็บจากขาย
- ผู้เขียนประทับใจแม่ที่ทำงานเก่ง และสอนให้ผู้เขียนอ่านหนังสือ

สรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน

ผู้เขียนเกิดที่บ้านบางหัวเสือ เรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดบางหัวเสือ พ่อแม่ของผู้เขียนมีอาชีพทำสวน ผู้เขียนช่วยแม่เย็บจากขาย ผู้เขียนประทับใจแม่ที่ทำงานเก่ง และสอนให้ผู้เขียนอ่านหนังสือ

นอกจากจะให้นักเรียนเขียนสรุปใจความแล้ว อาจให้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยเน้นลำดับขั้นการคิดตามหลักของบลูม (Bloom, 1956) คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำสั่ง เขียนกากบาท (X) ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับข้อถูกเพียงข้อเดียวในกระดาษคำตอบ

1. ปัจจุบันผู้เขียนเรียนหนังสืออยู่ชั้นอะไร (จำ)

- ก. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- ข. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- ค. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- ง. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. จากที่เย็บแล้วส่วนมากใช้ทำประโยชน์อะไร (จำ)

- ก. รองพื้นดิน
- ข. รองพื้นบ้าน
- ค. ทำฝาผนัง
- ง. มุงหลังคา

3. อะไรตรงกับแนวคิดของเรื่องนี้ (เข้าใจ)

ก. ผู้เขียนชื่นชมมารดาโดยยึดเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน

ข. ผู้เขียนชื่นชมบิดามารดาที่มีความสามารถในการทำสวน

ค. ผู้เขียนชื่นชมตนเองที่มีความสามารถในการเย็บจาก

ง. ผู้เขียนชื่นชมครูที่ช่วยให้สามารถอ่านหนังสือเก่ง

4. จากเรื่องนี้อะไรเป็นคุณสมบัติเด่นของผู้เขียน (วิเคราะห์)

- ก. การรู้จักอ่านหนังสือที่บ้าน
- ข. การช่วยบิดาทำสวนผลไม้
- ค. การจี้จกรยานไปโรงเรียน

ง. การเรียนรู้วิธีการทำงานจากบุคคลใกล้ชิด

5. จากเรื่องนี้ อันดับแรกที่นักเรียนจะปฏิบัติที่บ้านคืออะไร (นำไปใช้)

- ก. การทำการบ้าน
- ข. การทบทวนบทเรียน
- ค. การอ่านหนังสือเรียน
- ง. การช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน

6. สถานการณ์ใดที่ตรงกับแนวคิดของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)

ก. เด็กชั้นชอบฟังเพลงไทยเดิม จึงได้สะสมแผ่นเสียงโบราณไว้เป็นจำนวนมาก

ข. เด็กชั้นชอบเครื่องแบบทหารเรือ จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาต่อทางด้านนี้

ค. ดาว ชื่นชมนักร้องเพลงไทยลูกทุ่ง จึงเลียนแบบการร้องเพลงไทยลูกทุ่ง

ง. ดวง ยึดแนวทางในการปฏิบัติตามแบบอย่างชาวบ้านบางระจันที่ตนชื่นชอบ

7. จากเรื่องนี้ประโยคใดเป็นข้อคิดเห็น (ประเมินค่า)

ก. ต้นจากชอบขึ้นริมน้ำ

ข. จากที่เขียบแล้วใช้มุมหลังคา

ค. ต้นจากคือไม้ไผ่ผ่าซีกกว้าง 1 เซนติเมตร

ง. ต้นจากคือไม้ไผ่ผ่าซีกกว้าง 1 เซนติเมตร

ยาว 1 เมตร

8. ต่อไปนี้ในอนาคตผู้เขียนน่าจะเป็นบุคคลเช่นใด

(ประเมินค่า)

ก. มีอาชีพเย็บจากขายเหมือนมารดา

ข. เป็นผู้ที่มีความสามารถหลายอย่างเหมือนมารดา

มารดา

ค. มีอาชีพทำสวนผลไม้ เหมือนบิดา

ง. เป็นผู้ที่ทำอาหารอร่อย เหมือนมารดา

5. **ขั้นสรุป** เป็นการสรุปวิธีดำเนินการ ตั้งแต่ขั้นเตรียมความพร้อมโดยใช้คำถามเป็นแนวทางให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อรวบรวมไว้เป็นข้อมูลใช้ในการเขียนเป็นเรื่องราว ขั้นต่อไปจึงเรียบเรียงด้วยการนำข้อมูลที่ได้อ่านเรียงลำดับเหตุการณ์ แล้วปรับปรุงภาษาด้วยการอ่าน ทบทวนเพื่อแก้ไข เพื่อให้ผู้เขียนจะนำไปปรับปรุง และขั้นสุดท้ายคือการนำเรื่องที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาใช้เป็นสื่อการอ่านโดยแนะนำวิธีอ่าน การค้นหาประโยคสำคัญ การเขียนสรุปใจความเรื่องที่อ่าน รวมทั้งการตอบคำถามตามระดับขั้นการคิด

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทความเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยใช้วิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเอง มีวัตถุประสงค์ให้ครูภาษาไทยเข้าใจ และใช้วิธีอ่านเขียนเรื่องของตนเองกับนักเรียนได้ถูกต้อง สามารถนำเรื่องที่นักเรียนเขียนจากประสบการณ์มาใช้เป็นสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียน โดยมีวิธีการจัดกิจกรรม 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมด้วยการใช้คำถามเพื่อนำไปสู่การทบทวนประสบการณ์ของนักเรียน ขั้นที่ 2 เขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่ประทับใจหรือฝังใจ ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนกันอ่านภายในกลุ่มและอภิปรายร่วมกันเพื่อปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ 4 นำเรื่องมาใช้เป็นสื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนสรุปความ และ ขั้นที่ 5 สรุปแนวคิดที่ได้จากวิธีการอ่านเขียนเรื่องของตนเอง

ข้อเสนอแนะ ต้องมีการกำหนดเวลาให้นักเรียน ทำกิจกรรมการอ่านเขียนเรื่องตนเอง นอกจากนั้นครูต้องแนะนำวิธีอ่าน และวิธีเขียน ส่วนในการนำเรื่องมาใช้เป็นสื่อการอ่าน ต้องเรียงลำดับเรื่องที่จำนวนคำน้อยไปหาเรื่องที่มีจำนวนคำมาก

การอภิปราย

บุคคลแต่ละคนย่อมมีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองเกิดขึ้นมากมายในช่วงชีวิตที่ผ่านมา ซึ่งเป็นทั้งประสบการณ์ทางภาษาและประสบการณ์ชีวิต เมื่อเวลาผ่านไปก็จะมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น นักเรียนก็เช่นเดียวกัน ชีวิตตั้งแต่วัยแรกเกิดได้พัฒนามาสู่วัยเด็กเล็กและสู่วัยเรียนย่อมผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย ทั้งเหตุการณ์ที่สร้างความรู้สึกรับประทับใจและเหตุการณ์ที่สร้างความรู้สึกลึบฝังจนยากที่จะลืมเลือน ประสบการณ์ดังกล่าว หากได้รับการถ่ายทอดเป็นตัวอักษรย่อมสามารถนำมาใช้เป็นสื่อการอ่านได้ จึงเป็นประโยชน์แก่นักเรียนทั้งในด้านการอ่านและการเขียน

ในกิจกรรมการเขียนนักเรียนได้ทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต บางช่วงอาจมีการลืมซึ่ง

นักเรียนจะสอบถามได้จากบิดมารดาหรือผู้ปกครองการเขียนเรื่องเกี่ยวกับตนเอง นอกจากจะช่วยให้เกิดความจำในเหตุการณ์ต่างๆ แล้วยังเปรียบเสมือนเป็นการบันทึกเรื่องราวของตนเองมิให้เกิดการลืมเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเองในอดีต จึงกล่าวได้ว่าเป็นการอ่านเขียนประวัติของตนเอง

งานเขียนของนักเรียนสะท้อนให้เห็นชีวิตครอบครัวของนักเรียนในหลายด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การจัดระเบียบ ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือครอบครัวทำงานบ้าน รวมทั้งการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ครอบครัวปฏิบัติในชีวิตประจำวันซึ่งครูจะพบได้จากงานเขียนของนักเรียน และสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนขาดหายไป เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การอ่านเขียนเป็นทักษะที่ได้รับการพัฒนา ร่วมกัน การอ่านเขียนเรื่องของตนเองแม้จะเริ่มที่การเขียน บรรยายเหตุการณ์ แต่ก็ช่วยให้ผู้เขียนได้นึกย้อนอดีต เลือกนำเสนอเหตุการณ์ที่ตนประทับใจหรือสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจ ดังนั้นการเริ่มต้นด้วยการเขียนจึงช่วยพัฒนาทักษะการบรรยายเหตุการณ์เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ เมื่อผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงเป็นการพัฒนางานอีกขั้นหนึ่ง ในการที่ครูช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงแก้ไขผลงาน และยอมรับข้อติชมของเพื่อนการอ่านเรื่องของเพื่อนก็ถือว่าเป็นการฝึกทักษะการอ่าน การอ่านซ้ำหลายเรื่องจะช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วในการอ่าน สอดคล้องกับ กฎของการฝึกฝน (Law of Exercise) ซึ่งเป็นข้อหนึ่งของทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike,1913)

พิจารณาในด้านความสนใจ ผู้อ่านมักจะสนใจอ่านเรื่องแปลกใหม่อันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นเมื่อนักเรียนอ่านแล้วก็จะมีความรู้ใหม่ของผู้คนบวกกับความรู้เดิมที่มีอยู่ จะสอดคล้องกับทฤษฎีสถิมาความรู้จึงมิใช่เกิดจากตำราเรียนเท่านั้น แต่อาจได้รับการอ่าน การฟังและการดู สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ที่เป็นความรู้ใหม่ทั้งสิ้น

การอ่านเขียน เรื่องของตนเองมีส่วนคิดหลายอย่างดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ในส่วนที่ต้องระมัดระวังคือครูต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ การที่นักเรียนได้มีโอกาสอ่านงานเขียนของเพื่อน มิใช่อ่านเพื่อความรื่นรมย์และสนุกสนาน หรืออ่านแล้วนำมาพูดคุยในเชิงล้อเลียน แต่เป็นการอ่านที่ต้องระมัดระวังและต้องให้เกียรติเจ้าของเรื่องราวเหล่านั้น ทั้งนี้ครูต้องยึดหลักทฤษฎีพิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Theory) กล่าวคืออ่านแล้วมิใช่เข้าใจความหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเข้าใจเหตุการณ์ โดยรู้สึกเห็นอกเห็นใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับเพื่อนหรือหากเป็นเรื่องราวที่ดีให้ความรู้สึกที่เป็นบวก ก็ต้องรู้สึกยินดีในสิ่งที่เพื่อนได้รับด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) “ทฤษฎีและรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา” *ประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 1) หน้า 2.14-2.18
นนทบุรี สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Bloom,B.S. (1956).*Taxonomy of Educational Objectives Handbook I : Cognitive Domain*. New York :David Mckay.
- Cobb,C. (2005). Literacy Teams : “Sharing Leadership to Improve Student Learning.” *The Reading Teacher*.58(5),472 – 474.
- Dean,D.(2006). *Strategic Writing : The Writing Process and Beyond in The Secondary English Classroom*. Urbana, IL : National Council of Teacher of English.
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York : Macmillan Publishing.
- Fisher,D and Others. (2005). “Literacy and Language as Learning Content – Area Classes : A

Departure from Every Teacher a Teacher of
Reading” *Action in Teacher Education*, 27(2),
3-11.

Harris, T.L., and Hodges R.E., (1995). *The Literacy
Dictionary : The Vocabulary of Reading and
Writing*. New York, DE : International
Reading Association.

Johnson, A.S., and Cowles Lauren. (2009). “Orlonia’s
Literacy-in-Persons” Expanding Notions of
Literacy Through Biography and History.”
Journal of Adolescent & Adult Literacy. 52(5)
February 2009: 410-420.

Taylor, R. & Collins V.D. (2003). *Literacy Leadership
for Grades 5-12*. Alexandria, VA :
Association for Supervision and Curriculum
Development.

Thorndike, E.L. (1913). *Educational Psychology
(Vol.2)*. New York : Columbia University,
Teachers College.

Vacca, R.T., and Vacca J.A.. (2008). *Content Area
Reading : Literacy and Learning Across
the Curriculum* (9th ed). Boston : Allyn &
Bacon.